

ORDE VAN DIENST EVANGELISCH-LUTHERSE GEMEENTE TE EDE
OP ZONDAG 31 JANUARI 2021

Orgelspel door Erik van der Heijden:

Fantasia a-moll (BWV 904), Johann Sebastian Bach

Klokgelui

Aansteken kaarsen

Votum en groet (ouderling van dienst)

Ingangspsalme: Ps. 67 : 1 en 3

Kyriegebed (v)

Kyrie en Gloria (g)

De Heer zij met u (v)

en met uw geest (g)

Gebed van de zondag

Lezing uit de Psalmen: Psalm 134 (HSV)

Lied 273 : 1

Lezing uit het epistel: 2 Korintiërs 13

Lied: 273 : 2 en 3

Lezing uit het evangelie: Johannes 15 : 9 - 14

Acclamatie: 'Lof zij u, Here.'

Prediking. Tekst : 2 Korintiërs 13 : 13

Korte stilte

Lied 755

Inzameling gaven en orgelspel

Gebed bij de gaven – voorbeden, elk eindigend op

'zo bidden wij: doe lichten over ons Uw aangezicht o Here''

Stil gebed

Onze Vader

Lied 418

Zegen

Amen (g)

Orgelspel: *Praeludium en fuga F-dur (BWV 901) J.S. Bach*

HET LAATSTE WOORD IS DE ZEGEN

De genade van de Heer Jezus Christus, de liefde van God en de eenheid met de Heilige Geest zij met u allen. 2 Kor. 13 : 13

Gemeente van onze HEER Jezus Christus,

Een drievoudige zegen. Daarmee besluit de apostel Paulus zijn brief aan de gemeente van Korinthe.

Hij schreef wel zeven brieven aan die gemeente, waarvan er twee in de Bijbel staan.

Die gemeente in de drukke havenstad heeft zijn hart.

Het is bepaald geen volmaakte kerk, daar. Er zijn problemen te over.

De apostel bespreekt die in zijn brieven.

Paulus vermaant en bemoedigt de gemeente in deze tweede brief.

Als de brief klaar is eindigt hij met een laatste woord.

Ik zocht ook in de Schrift naar zo'n laatste woord.

Een eindwoord na een lange ambtsperiode van 60 jaar.

Mag ik dat woord van Paulus persoonlijk en ambtelijk zomaar overnemen?

Enige aarzeling was er wel bij mij.

Ik kan mij niet meten met Paulus, verre van dat.

Toch.... ook hij was niet volmaakt in zichzelf.

Dat schrijft hij zelf menigmaal in zijn brieven.

Daarom kies ook ik toch deze volle zegenwens, waarmee zo vaak de kerkdienst werd beëindigd :

De genade van de Heer Jezus Christus, de liefde van God en de eenheid met de Heilige Geest zij met u allen.

Eerst nog dit:

Paulus eindigt zijn brief niet alleen 'met de hartelijke groeten van Paulus'.

Dat ook wel, zie het voorlaatste vers: '*ik groet u*'.

Maar in de slotwoorden brengt hij *God* ter sprake.

Paulus leeft en spreekt en schrijft vanuit een sterk Godsbesef.

Hij weet en gelooft: God leeft.

Hij is de oorsprong en het doel van ons leven.

God *bestaat*.

Dat is bij hem geen conclusie van een redenering of bewijs.
Maar *geloof*. Geloof in Gods openbaring: Hij laat zich kennen.
Hij communiceert met mensen.
En die God is één, enig, uniek. ‘*De Here onze God is een enig HEER*’,
zo luidt zijn geloof, het *sjema* van de Thora, de oerbelijdenis van Israël.
Dat belijdt hij in de context van zijn tijd met zijn vele goden.
Gemeente: onze context is anders.
De tijd van secularisatie.
De tijd van ongeloof in het bestaan überhaupt van God.
‘De wereld heeft geen Vader’.
Wij staan alleen in dit onmetelijk heelal en moeten zien het zelf op te knappen.
Hoe wezenlijk is dat we in deze atheïstische tijd *God* ter sprake brengen.
Dat is ook het wezen van de *preek*.
Niet: een verwoording van het leven en denken van mensen en hoe
doen ze hun best om goed te leven in een religieuze zoektocht, die dan
geloof heet.
Nee, preken is: *over God spreken*. Wat is Zijn wil, wat is de weg die Hij
wijst, het doel dat Hij stelt.
Die God die Paulus ter sprake brengt is niet een vage idee (‘ik geloof wel
dat er iets is’).
Ook geen postulaat van menselijk denken. Een bedachte god.
Maar een *gekwalificeerde* God: de God van Israël, de Vader van de Heer
Jezus, de HEER van de Kerk.
En in de Naam van die HEER spreekt de apostel ambtelijk deze zegen
uit. Een drievoudige zegen ditmaal.
In de meeste andere brieven eindigt hij met alleen: “*De genade van de
Heer Jezus Christus zij met u allen.*”
Hier noemt hij ook God de Vader en de heilige Geest.

Zo omvat deze zegen alles wat God voor ons is en deed en doet.

Geconcentreerd in één woord; GENADE. Uit één bron: LIEFDE.

Genade. Sleutelwoord van het heil.

Het Griekse woord is *charis* en het woord in het OT is *chen*.

Vandaar het woordje *gein*, d.i. vrolijk, blij.

Oorspronkelijke betekenis: blij om thuis zijn, je veilig te weten in je eigen kamp.

We vertalen het woord met welwillendheid, gunst. Dat is genade.

Kernwoord in de hele bijbel.

Die gunst is aanwezig, *voor ons*, bij God.

Ik voel het heel concreet in de uitdrukking zoals bij Noach en bij Mozes.

Van allebei staat: *“hij vond genade in de ogen van de HEER”*.

Als Noach om zo te zeggen God in de ogen keek, wat vond hij daar in die ogen dan? Genade.

Paulus hanteert het woord genade heel vaak.

Het gaat dan over Gods welwillendheid en gunst.

Maar dat is niet alleen gezindheid, het is bij de Here ook *daad*.

Christus is ons gunstig gezind, Hij heeft *hart* voor ons, gemeente.

Maar dat komt tot uiting in zijn *dad*en.

Hij deed alles om voor ons die genade te verkrijgen.

Hij maakte die genade voor ons open.

Tot in de verschrikkelijke kruisdood ging Hij voor ons.

Voor ons, zondaars.

Paulus schrijft dan ook ergens: *“Uit genade zijn jullie behouden en dat niet uit uzelf, het is Gods gave.”*

Genade.

Wanneer wij, gemeente, dit woord in zijn betekenis overwegen, dan houdt dat in dat wij blijkbaar die genade *nodig* hebben.

Zonder Gods genade geen leven. Hoezo?

Een mens die op genade wacht, op gratie, is een veroordeelde.

Noem maar het bijbelse woord: *zondaar*.

Ja, zo tekent het Woord van God ons, mensen.

In onszelf verloren in een genadeloze wereld.

Wij zijn allemaal geneigd God terzijde te schuiven en voor eigen rekening te leven naar ons levenseinde toe.

Zo zijn wij. Dat moeten we wel beseffen, inzien, toegeven, belijden.

Zonde zit zo diep in ons geworteld dat alleen een totale bevrijding ons kan helpen. Bevrijding door God zelf.

We kunnen onszelf nooit opwerken tot het goede leven dat de HEER van ons allen vraagt.

Dat mag ons wel klein en ootmoedig maken, zodat het gebed in onze ziel opstijgt tot Hem: HEER, vergeef ons wees mij GENADIG.

Het antwoord is gegeven in een Persoon: Jezus Christus.

Hij komt naar ons toe. Hij kent ons persoonlijk. Door en door.

Wat brengt Hij voor u en mij mee? GENADE. Vrijspraak.

Vandaag willen we bezien wat de genade van Christus inhoudt.

Tot mijn verrassing word ik daarbij geholpen door de visienota van de PKN '*Van U is de toekomst*'.

Daarin belijdt onze kerk dat zij *ook als kerk* van genade leeft.

En ze beschrijft mooi en duidelijk wat die genade behelst.

Ik neem daar van over.

Wat komt er in Christus' genade naar u en mij toe, gemeente?

Ten eerste: genade *bevrijdt*.

Je kunt nog zo in de ellende zitten of de HEER weet er raad mee.

Hij kent ons falen, onze uitzichtloosheid, ons tekort.

Met een hart vol ontferming komt Jezus naar ons toe.

Zijn kruis laat de *diepte* van de genade zien.

Ze is dan ook niet goedkoop.

Paulus schreef: “*Gij zijt duur gekocht*”.

Daar preekte mijn wijkdominee over toen ik belijdenis deed.

De vergeving regeert.

De Redder redt ons uit onze reddeloosheid.

Ten tweede: genade *corrigeert*.

Door genade zijn we behouden.

Ze is een geschenk van God.

Geen gevolg van onze eigen verdiensten.

‘Niemand kan zich erop laten voorstaan’ (Ef. 2:8)

Elke gedachte aan onze eigen prestaties staat onder kritiek.

Ten derde: genade *volstaat*.

‘Mijn genade is u genoeg’, verneemt de apostel Paulus wanneer hij vurig bidt of God zijn ‘doorn in het vlees’ wil wegnemen.

Genade neemt onze ‘doorn’, de moeite in je leven niet altijd weg.

Die is de HEER bekend.

Genade helpt je om ermee om te gaan.

Met Christus samen door de zorgen heen. Want Hij is bij mij.

Meer heb je niet nodig.

Ten vierde: Genade *motiveert*.

Wanneer je bewust en dankbaar van genade leeft dan zet die je in *beweging*.

Er is een bekend misverstand dat van genade leven betekent: lijdelijk afwachten.

Maar dat is een fake.

Gods genade maakt juist actief.

Je krijgt ermee de vrijheid en de vreugde om te leven van wat je ontvangt.

Ik herinner aan die grondbetekenis ‘*chen*’, gein, vreugde, blijheid.

Wat een vreugde te leven en ook te preken van Gods vrijspraak.

Begrijpt u dat mijn beste geloofsmomenten op de preekstoel zijn beleefd?

Ten vijfde: genade *ontspant* ook.

Je beseft steeds meer dat je veel in het leven aan God mag overlaten.

Het leven is soms ondoorgrondelijk.

Maar God heeft het in Zijn hand.

Er mag *geloofsvertrouwen* zijn.

Ook in coronatijd is dat zo belangrijk: God heeft het in de hand, dat vertrouwen wij.

Onze synode herinnert aan het gebed van de kerkleider Paus Johannes XXIII. Hij bad steeds: "HEER, het is Uw kerk, ik ga nu slapen".

Ja, dit herinnert mijzelf aan mijn bevestiging tot predikant in 1960.

Mijn bevestiger preekte over de gelijkenis van de zaaier.

Hij vergeleek het zaaien van het zaad met het zaaien van het Woord.

Altijd maar zaaien, ja.

Maar na het zaaien mag je ook *rusten*.

Laat het maar aan God over of er wat gaat groeien, wanneer het Woord werkt in de harten van de mensen. Ontspannen.

Als ik het persoonlijk mag maken: enige duizenden malen heb ik het Woord mogen bedienen.

Wat heeft het uitgewekt in mensenharten?

Daar kun je weleens van wakker liggen.

Maar...dan mag je aan Hem overlaten wat het gestrooide zaad gedaan heeft.

Het is Zijn kerk....

Nu maakt de apostel zijn zegenwens drievoudig.

De genade van Christus heeft een *bron*.

Dat is: de liefde van God.

Daar put de Here Jezus zijn genade uit.

'Liefde is de bron', zingt een lied terecht.

De genade van Christus, de Zoon, komt uit de Vader, God zelf.

God is namelijk een God vol liefde.

Die is onuitputtelijk, die bron droogt nooit op.

Ja, Johannes in zijn brieven schrijft zelfs dat geweldige woord:

GOD IS LIEFDE.

Ik vind in die drie korte woordjes de kern en de waarheid van het evangelie.

Het is bijna niet te begrijpen.

De Eeuwige, de Schepper van het onmetelijke heelal, de grond van alle zijn, het doel van ons aller leven – die Eeuwige is liefde.

Dat is Zijn wezen.

En liefde heeft altijd een doel, liefde zoekt uitstraling, liefde wil zich geven en hechten aan relaties.

Gods liefde zoekt mensen, Hij wil u en mij liefhebben.

In de mensen een welbehagen, zingen we met Kerst.

En het is weer Johannes die het woord doorgeeft: *'Zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft.'*....

Dat leidde tot Advent en Kerst.

U denkt misschien: ja, God is wel lief, maar geen 'lieverdje. '

Hij kan ook toornen. Hij is ook een vuur.

Dat is waar, gemeente.

Maar die woede van God is geen onbestemde toorn.

Zijn woede is de keerzijde van zijn liefde.

Het is toorn om beledigde liefde.

Laaiende woede om mensen die Zijn liefde weigeren, beledigen, ontkennen en dwars tegen Zijn liefde in leven en handelen.

En om de verschrikkelijke wandaden die zoveel ellende in deze wereld brengen.

Daarom moeten wij daartegen ook *gewaarschuwd* worden.

Dat is ook een deel van preken.

Niet over te slaan.

Een waarschuwendende preek is geen 'hel en verdoemenis', maar ernstige uitnodiging om anders te leven en een beroep te doen op Gods liefde en de genade van Christus.

Dat mag en dat kan.||

Het laatste in de zegen is de *eenheid of gemeenschap met de heilige Geest*.

Hier bedoelt de apostel de eenheid van gelovigen onderling, met elkaar.

Die eenheid in de gemeente wordt bewerkt door de Geest.

Dat brengt ons tot de vraag of die onderlinge eenheid in onze gemeente ook voelbaar en zichtbaar is.

Een vraag aan u en mij.

Laten wij ons door de Geest van God smeden tot één gemeente, een gemeenschap van liefde en aandacht voor elkaar?

Zoals gezegd van de eerste gemeenten: '*zie hoe lief zij elkaar hebben.*'

Een avondmaalsgemeenschap van jongere en oudere christenen, die saamhorigheid uitstraalt?

Daar gaat wat van uit! Naar binnen en naar buiten.

Dat laat het werk zien van die goede Geest van God.

Eenheid onder elkaar, ook eenheid van allen in allerlei kerken die de verschijning van Christus hebben liefgekregen.

Oecumenisch gehalte.

Gemeente, wij dachten na over de drievoudige zegen die ons wordt toegezegd.

Neem hem aan, ze komt van God en ze is voor jullie.

Deze zegen '*zij met u allen*'.

Allen.

Al die christenen in Korinthe.

En denk eraan: het was bij momenten een scherpe brief.

Paulus waarschuwt hier en daar ernstig tegen ontsporingen en misvattingen in de gemeente.

Toch: *allen*.

Er wordt niemand uitgezonderd.

Ook hier in de gemeente niet.

De zegen maakt geen uitzondering.

Ze heeft een universele strekking.

Zo mogen we die zegen uitspreken aan het eind van deze kerkdienst, aan het eind van een lange ambtsperiode.

En u mag die aanvaarden. Als een genade, een gunst, een geschenk van de Eeuwige. Voor uw hele leven nu. En voor straks, als de HEER Zijn gemeente voor eeuwig tot Zich neemt. Dat is ons blijde perspectief. Daar gaat het heen. Halleluja!

Amen.

